

Svenska
Läkaresällskapet

Uppföljande frågor om SLS föreningskurser för ST-läkare under Covid-19

– en enkätundersökning i SLS medlemsföreningar och sektioner

Hans Hjelmqvist, ordförande SLS delegation för utbildning

Susann Asplund Johansson, utredare

Bakgrund

Svenska Läkaresällskapet (SLS) är läkarkårens oberoende, vetenskapliga professionsorganisation, en ideell, partipolitiskt och fackligt obunden förening. Vårt syfte är att verka för förbättrad hälsa och sjukvård genom att främja vetenskap, utbildning, etik och kvalitet. SLS har 40 medlemsföreningar och ca 6 000x individuella medlemmar fördelade på 26 sektioner och en kandidat- och underläkarförening samt 9 lokala läkarsällskap och 19 associerade föreningar.

Under sommaren 2020 genomförde SLS en enkätundersökning om hur pandemin har påverkat sektionernas ST-kurser. Undersökningen initierades av SLS covid-19-arbetsgrupp som sedan pandemin bröt ut har träffats regelbundet i digitala möten för att diskutera och lära av varandra om covid-19. Fokus för gruppen är covid-19 men även utbildningsområdet och andra områden som påverkats av pandemin har diskuterats. Omständigheterna kring covid-19 har medfört att ST-läkare har fått erfara att kurser som behövs för att nå målen i specialiseringstjänstgöringen (ST) har ställts in eller skjutits på, vilket kan påverka tiden för ST-läkaren att få ut sitt specialistkompetensbevis. Mot den bakgrunden genomfördes enkätundersökningen sommaren 2020. Frågorna fokuserade på om omständigheterna kring covid-19 riskerade försena att ST-läkare får ut sina specialistläkarbevis, om de lett till att sektionerna fått ställa in och/eller skjuta upp ST-kurser samt om sektionerna hade drabbats ekonomiskt. [Rapporten](#) publicerades i augusti 2020, och har varit underlag för dialog med andra aktörer på området som Socialstyrelsen, Sveriges Kommuner och Regioner, Sveriges läkarförbund samt Lipus. Enkätundersökningen uppmärksammades även i en artikel i [Dagens medicin 2020-09-02](#).

I början av år 2021 diskuterade covid-19-arbetsgruppen behovet av att följa upp enkätundersökningen. Det fanns ett behov av att få en bild av hur många kurser som ställts in eller skjutits upp, samt om kurserna har kunnat digitaliseras – ca ett år efter att pandemin bröt ut.

Syfte

Syftet med den uppföljande enkäten är att få en uppdaterad översiktlig bild av inställda och uppskjutna kurser, samt en uppfattning om förutsättningar för att digitalisera kurser. Resultatet ska vara underlag för fortsatta aktiviteter och åtgärder.

Avgränsning

Enkäten vänder sig enbart till SLS medlemsföreningar/sektioner. Målgruppen är SLS medlemsföreningar/sektioner som ger kurser, alla föreningar gör sannolikt inte det. Enkäten ger inte någon bild av regionernas kurser eller av Socialstyrelsens SK-kurser, även om det angavs att de kunde tas med då föreningen svarar. Resultatet synliggör inte heller ST-läkares egen uppfattning.

Metod

En webbenkät genomfördes i medlemsföreningarna/sektionerna i februari 2021. Frågor fokuserade på:

- om föreningen ligger efter med kurser
- digitalisering av kurser.

Enkäten startade den 1 februari och stängdes den 28 februari 2021. Två påminnelser skickades ut per e-post den 11 februari och 24 februari. Det framgick i mejl till föreningarna att det var en uppföljande enkät till den enkät som genomfördes sommaren 2020. Den uppföljande enkäten bestod av enbart tre frågor och en möjlighet att i fritextsvar lista kurser som man låg efter med

(bilaga 1). Enkäten skickades till ordförandena i SLS 66 medlemsföreningar/sektioner (bilaga 2). SLS medlemsföreningar/sektioner sammanfaller till stor del med läkares specialitetsindelning.

Då enkäten stängde hade 44 medlemsföreningar/sektioner svarat på enkäten, vilket ger en svarsfrekvens på 67 procent (bilaga 3). Av de 44 som svarade på enkäten var det 8 som på första frågan svarade att frågan inte var relevant då de inte ger kurser. Dessa ombads avsluta enkäten. Om dessa inte hade avslutat enkäten har deras svar tagits bort i sammanställningen. Då materialet, precis som i förra enkätundersökningen, är litet bör enkäten betraktas som en "pejling" inför vidare aktiviteter och undersökningar, som uppföljande intervjuer med de drabbade föreningar/specialiteterna.

Bland de 22 medlemsföreningar/sektioner som inte besvarade enkäten finns sju föreningar som vi vet från den första enkäten 2020 att inte ger kurser. Det är 12 av de 22 föreningarna som inte sammanfaller med specialitetsindelningen, och troligen inte ger kurser.

Resultat

En stor del av föreningarna ligger efter med kurser

- 69 procent (24 av 35) av de föreningar som svarade att de ger kurser, ligger efter med kurserna.
- De som låg efter med kurser ombads att i fritextsvar ange hur många kurser de ligger efter med, av totala antalet kurser de ger. Det går inte enkelt att sammanfatta svaren. De enskilda svaren måste bli underlag för uppföljande intervjuer med respektive förening.

Majoriteten av alla föreningarna som ger kurser planerar att digitalisera, även de som inte ligger efter

- 80 procent (28 av 35) av de föreningar som svarade att de ger kurser, planerar att digitalisera. Bland dessa fanns både föreningar som ligger efter med kurser, och de som inte ligger efter med kurser.
- 79 procent (19 av 24) av de föreningar som svarade att de ligger efter med kurser, planerar att digitalisera.

Administrativ och/eller ekonomiskt stöd skulle påverka möjligheterna att digitalisera

- 66 procent (23 av 35) av de föreningar som svarade att de ger kurser, svarade att det skulle påverka möjligheter att digitalisera om de fick administrativt och/eller ekonomiskt stöd. Bland dessa finns både föreningar som redan planerar att digitalisera (20 av 28) och de som inte planerar att digitalisera (3 av 7). Med administrativt och/eller ekonomiskt stöd skulle alltså tre föreningar till planera för digitalisering.
- 67 procent (16 av 24) av de föreningar som svarade att de ligger efter med kurser, svarade att det skulle påverka möjligheterna att digitalisera om de fick administrativt och/eller ekonomiskt stöd. Bland dessa finns både föreningar som redan planerar att digitalisera (14 av 19) och de som inte planerar att digitalisera (2 av 5).

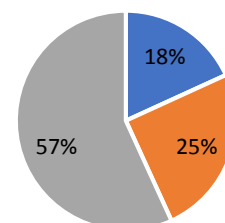
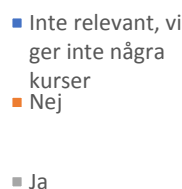
Bilaga – svar på frågorna i enkäten

Ligger efter med kurser

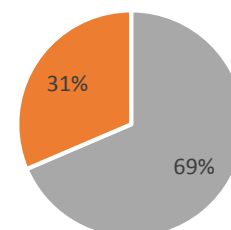
Av 44 svarande föreningar var det 8 som svarade på första frågan att frågan inte var relevant, då de inte ger kurser. Dessa ombads avsluta enkäten. Av resterande 36 föreningar var det en förening som svarat att de ligger efter, men att det var en kurs av myndighet som inte getts. De fortsatte därefter inte att svara. En annan förening svarade att föreningen inte själv ordnar kurser, men är involverade i arrangemang av en skandinavisk kurs (den senare föreningen fortsatte svara på frågor om digitalisering). Av 35 föreningar svarade 24 föreningar att de ligger efter med kurser och 11 att de inte ligger efter. Det var således nästan 69 procent (24 av 35) som angav att de ligger efter med kurser.

1. Ligger ni efter med kurser för ST-läkare (avser ST- och/eller SK-kurser) på grund av pandemin?

Inte relevant, vi ger inte några kurser	8
Nej	11
Ja	25
Summa	44

Ja	24
Nej	11
Summa	35

De som låg efter med kurser ombads att i fritextsvar ange hur många kurser de ligger efter med, av totala antalet kurser de ger. Det går inte enkelt att sammanfatta svaren. De enskilda svaren måste bli underlag för uppföljande intervjuer med respektive förening.

Planerar att digitalisera kurser

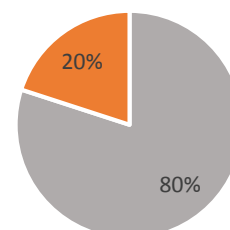
Ett syfte med den uppföljande undersökningen var att få en uppfattning om huruvida föreningarna planerar att digitalisera kurser, och vilka förutsättningar de har för att göra detta. Undersökningen visar att 80 procent av föreningarna planerar att digitalisera (28 av 35). Bland dessa finns både föreningar som ligger efter med kurser och de som inte ligger efter. Av de 24 föreningar som svarade att de ligger efter med kurser, svarade 79 procent (19 av 24) att de planerar att digitalisera.

Bland de som svarade att de inte planerar att digitalisera (7 av 35), finns det två föreningar som inte ligger efter med kurser och en som uppger att de redan har digitaliserat.

2. Planerar ni att digitalisera kurser?

Ja	28
Nej	7
Summa	35

■ Ja
■ Nej

Förutsättningar för föreningarna att digitalisera kurser

Att snabbt ställa om och digitalisera kurser kräver både tid och resurser. 66 procent (23 av 35) av de föreningar som svarade att de ger kurser, svarade att det skulle påverka möjligheterna att digitalisera om de fick administrativt och/eller ekonomiskt stöd. Bland dessa finns både föreningar som redan planerar att digitalisera (20 av 28) och de som inte planerar att digitalisera (3 av 7). Med ekonomiskt stöd skulle alltså tre föreningar till kunna planera för digitalisering.

Tittar man enbart på de 24 föreningar som svarade att de ligger efter med kurser så svarade ca 67 procent (16 av 24) att det skulle påverka möjligheterna att digitalisera om de fick administrativt och/eller ekonomiskt stöd. Bland dessa finns både föreningar som redan planerar att digitalisera (14) och de som inte planerar att digitalisera (2).

Bland de 9 föreningar som svarade att administrativt och/eller ekonomiskt stöd inte skulle påverka, var det tre som redan i stort hade digitaliserat.

3. Om ni fick administrativt och/eller ekonomiskt stöd, skulle det påverka era möjligheter att digitalisera kurser?

Inte relevant, vi planerar inte att digitalisera	3
Ja	23
Nej	9
Summa	35

■ Inte relevant, vi planerar inte att digitalisera
■ Ja
■ Nej

